

**Zápisnica z 19. zasadnutia výboru Snemu SAV,
ktoré sa uskutočnilo videokonferenčne dňa 20. októbra 2022 od 13:00 hod.**

Prítomní: K. Gmucová, V. Hvozdíková, M. Kadúc, A. Kalistová, Ľ. Kľučár, R. Passia

Nepřítomní ospravedlnení: D. Antolová, J. Gálik, K. Nemoga

Program:

1. Otvorenie
2. Schválenie programu zasadnutia
3. Kontrola správnosti zápisnice
4. Informácie zo zasadnutia P SAV
5. Príprava zasadania snemu
6. Rôzne
7. Záver

K bodu 1

Predseda Snemu SAV R. Passia otvoril videokonferenčné zasadnutie výboru o 13:00 hod. Za zapisovateľku bola určená A. Kalistová, za overovateľa Ľ. Kľučár.

K bodu 2

Program zasadnutia výboru bol jednomyseľne schválený.

K bodu 3

K zverejnenej zápisnici z 18. zasadnutia výboru snemu zo dňa 22. septembra 2022 neboli pripomienky.

K bodu 4

Informácie z 15. zasadnutia Predsedníctva SAV, ktoré sa uskutočnilo hybridnou formou 13. októbra 2022, podala A. Kalistová. Informáciu doplnil R. Passia.

Zasadnutie predsedníctva viedol predseda SAV P. Šajgalík. A. Štaffová informovala o kontrole plnenia uznesení a úloh P SAV a kontrole plnenia uznesení Snemu SAV. Kontrola plnenia všetkých prerokovávaných uznesení bola vzatá na vedomie.

R. Karul v krátkosti informoval o podnete doručenom Etickou komisiou ÚESA SAV, v. v. i., ktorým sa zaoberala Komisia SAV pre rovnosť príležitostí. Podľa tohto podnetu Periodické hodnotenie tvorivej výskumnej činnosti spochybňuje princípy rodovej rovnosti tým, že potenciálne diskriminuje organizácie zamestnávajúce v čase hodnotenia pracovníčky, ktoré čerpajú materskú alebo rodičovskú dovolenku, a tiež tým, že nezaradenie vedeckých výstupov mladých výskumníčov do hodnotenia organizácie môže ovplyvniť náborové stratégie v neprospech budúcich matiek. R. Karul zdôvodnil, prečo komisia nepovažuje obavy obsiahnuté v podnete za opodstatnené. Zároveň predniesol dve odporúčania komisie adresované P SAV: 1) zúčastňovať sa na príprave novej koncepcie Periodického hodnotenia výskumnej činnosti MŠVVAŠ SR (*aby sa vylúčili prípadné diskriminačné efekty*); 2) komunikovať so štatutármi organizácií v prípade problematických personálnych politík odvodených z aktuálneho Periodického hodnotenia výskumnej činnosti MŠVVAŠ SR (*aby sa predišlo zavádzaniu nedostatočne premyslených stratégií pri náboře pracovníkov*). Komisia zároveň odporučila Etickej komisii ÚESA SAV, v. v. i., aby v budúcnosti pre takéto podnety využívala na to vytvorené procesné postupy (t. j. radu riaditeľov).

M. Morovics predložil návrh osnovy Správy o činnosti organizácie SAV za rok 2022, do ktorej boli zapracované pripomienky z minulosti, pričom jej charakter zostáva zachovaný. Informoval tiež o návrhu osnovy Výročnej správy o činnosti SAV za rok 2022 vrátane harmonogramu jej prípravy. Podľa F. Simančíka by správa mala byť kratšia a hutnejšia, je čas na jej radikálnejšiu zmenu. P. Šajgalík vidí problém v krátkosti času pre jej zmenu ešte tento rok, aj keď návrh schvaľuje. Podľa K. Marholda je výročná správa v tejto podobe hlavne zdrojom čísel, no aktuálne by sa to mohlo vyriešiť pridaním „executive summary“. I. Budinská doplnila, že niektoré ústavy už vydávajú svoje vlastné správy a navyše sú všetky údaje z výročných správ uvedené v ELVYSe. Podľa K. Marholda však potom vzniká riziko, že ak takéto údaje vypadnú zo správy, organizácie ich nebudú do ELVYSu viac vkladať, na čo namietala I. Budinská, že ak budú vedieť, že je to predmetom evaluácie, tak ich do elektronického systému vkladať budú. J. Koppel navrhol, aby bol niekto poverený vytvorením návrhu novej podoby správy po porade s riaditeľmi. Po rozsiahlej diskusii k tomuto bodu bol prijatý návrh schváliť osnovu správy o činnosti organizácie s pripomienkami. Predseda SAV zároveň poveril M. Kšiňana, aby so svojím tímom z Otvorenej akadémie pripravil novú štruktúru správy a predložil ju na zasadnutie P SAV vo februári 2023.

Informáciu o dofinancovaní dotácie na teplo a TÚV z centrálnych zdrojov predniesol J. Malík. Na základe predložených žiadostí organizácií SAV budú dofinancované výdavky na teplo do výšky 90 % očakávaných výdavkov na zabezpečenie tepla a TÚV do konca roka 2022, ktoré organizácie SAV nemajú kryté uvoľnenou dotáciou (uzn. P SAV č. 223.C zo dňa 10. 2. 2022; celkom cca 147 900 EUR). F. Simančík doplnil, že podľa jeho prepočtov je možné očakávať, že reálna potreba výdavkov (na základe jeho analýzy podkladov zo SÚZ) bude možno ešte o ďalších 250 000 Eur vyššia. P SAV schválilo uznesenie o uvoľnení dotácie na teplo a TÚV pre organizácie SAV a o predložení kvantifikácie očakávaných výdavkov na teplo a TÚV na rok 2023 za účelom stanovenia výšky dotácie na rok 2023.

V rámci ekonomických a rozpočtových otázok predložil J. Koppel návrhy na úpravu rozpočtu organizácií SAV na základe ich žiadostí: 1. predĺženie splatnosti návratnosti záloh na rozpočet CEMEA SAV, v. v. i. z dôvodu oneskorenia platieb z Výskumnej agentúry (VA) – v tejto súvislosti predseda SAV sľúbil intervenovať priamo u generálneho riaditeľa VA, aby v budúcnosti nedochádzalo k takým zdĺhavým procesom pri schvaľovaní žiadostí o platbu; 2. finančný príspevok na rekonštrukciu kotolne pre ÚMB SAV, v. v. i.; 3. podpora patentovej činnosti. V rámci diskusie J. Koppel sľúbil, že pripraví usmernenie pre riaditeľov organizácií (a členov dozorných rád) v súvislosti so správnym postupom pri predkladaní zámerov čerpať kapitálové výdavky (potreba schválenia zámeru dozornou radou). V ďalších bodoch J. Koppel informoval o:

- čerpaní Fondu P SAV (schválené)
- návrhu Zásad návrhu a rozdelenia rozpočtu akadémie na rok 2023, ktorý bude predložený rade riaditeľov na vyjadrenie do 4. 11. 2022, následne predložený na rokovanie P SAV v novembri 2022 a snem ho bude schvaľovať na svojom decembrovom zasadnutí (schválené)
- prehodnotení kategórie 620 – Odvody. K dispozícii je 136 530,11 Eur, z ktorých časť sa použije ako rezerva na odvody z odstupného a odchodného vyplateného za 2. polrok a časť na dofinancovanie záloh na 5 % spolufinancovanie z projektov EŠIF; v prípade, že nebudú predložené žiadosti na dofinancovanie EŠIFov, presunie sa zostatok do KTG 630 – centrálné zdroje (schválené)
- spracovanej analýze údajov platovej inventúry organizácií SAV k 1. 7. 2022 pre vnútorné potreby kapitoly a platovej inventúry pre MF SR k 1. 8. 2022 (schválené). Doplnil, že platová inventúra je základom pre rozpis valorizácie pre rok 2023. F. Simančík upozornil, že ak sa pri rozpise valorizácie budú brať do úvahy aj zamestnanci platení mimo zdroja 111, bude potrebné dohliadnuť na to, aby organizácie dostali valorizované prostriedky aj na zamestnancov hradených z mimorozpočtových zdrojov (MRZ).

Návrhy na finančné ocenenia z položky výstavy, konferencie a propagácia predniesol M. Radvanský, pričom prvý návrh navýšenia inštitucionálnej formy pomoci (IFP) vo výške 2 500 Eur bol schválený Vydavateľstvu VEDA z dôvodu prezentácie kníh vydavateľstva na výstave Bibliotéka v Bratislave a druhý návrh v celkovej výške 1 500 Eur smeroval pre ÚMB SAV, v. v. i., ktorý bol na medzinárodnej poľnohospodárskej a potravinárskej výstave Agrokomplex 2022 ocenený „Zlatým kosákom“.

V bode legislatívne a právne otázky sa členovia predsedníctva venovali postupu pri ukončení pracovného pomeru výskumných pracovníkov v. v. i. pri dovŕšení veku 70 rokov. Informáciu predniesol J. Koppel a informoval o odpovediach inštitúcií, na ktoré sa P SAV obrátilo v súvislosti s výkladom zákona (konkrétne MPSVaR SR, Úrad vlády SR, MŠVVaŠ SR – zatiaľ bez odpovede a KOZ SR), ako aj o stanovisku L. Lapšanského, v ktorom sa uvádza, že podľa ustanovení § 45 a § 43 ods. 4 zákona č. 243/2017 Z. z. o v. v. i. je dôvodom skončenia pracovného pomeru výskumného pracovníka v. v. i. kumulatívne splnenie troch skutočností: a) zamestnanec vykonáva vo v. v. i. činnosť výskumu, b) pracovný pomer s v. v. i. bol dohodnutý na neurčitý čas a c) zamestnanec dosiahol vek 70 rokov. Výskumnému pracovníkovi v. v. i., ktorý najneskôr 31. decembra 2022 dovŕši vek 70 rokov, sa skončí pracovný pomer (ak bol dohodnutý na neurčitý čas) automaticky uplynutím dňa 31. decembra 2022, teda bez nutnosti uskutočnenia akéhokoľvek právneho úkonu zo strany zamestnávateľa alebo zamestnanca. Zamestnancovi pri takomto ukončení pracovného pomeru vzniká nárok jedine na odchodné, a to za podmienok a v rozsahu podľa § 76a Zákonníka práce (a podľa prípadnej kolektívnej zmluvy). J. Koppel o uvedenom stanovisku bude informovať riaditeľov organizácií.

O návrhoch na zapojenie SAV do projektov MVTs v neprítomnosti Z. Panczovej informoval T. Hromádka. P SAV schválilo zapojenie SAV: do 5. spoločnej výzvy (JTC 2023) konzorcia EJP RD a s finančnou podporou 1 projektu do max. výšky 40 000 Eur/rok; do výzvy „QuantERA Call 2023“ s indikatívnym rozpočtom 120 000 Eur s cieľom podporiť max. 1 výskumný projekt na obdobie 3 rokov, a to max. do výšky 40 000 Eur/projekt/rok; pričom v oboch výzvach predstavuje spoluúčasť organizácie 15 000 Eur/projekt/rok. T. Hromádka ďalej informoval o návrhoch na financovanie projektov Programu „Open Mobility“ na roky 2023/2024. Na základe bodového hodnotenia dvoch externých hodnotiteľov sa zostavilo poradie žiadateľov a Komisia pre zahraničné styky rozhodla predložiť na financovanie 4 projekty. P SAV uvedené návrhy schválilo a finančnú podporu získali: projekt P. Rončáka a projekt M. Majerovej z I. OV, projekt I. Plachej z II. OV a projekt M. Ďurkovej z III. OV. Uvedené projekty budú podporené finančnou dotáciou vo výške 3000 Eur v každom roku (t. j. 2023 aj 2024). T. Hromádka pokračoval informáciou o zapojení SAV do aktivít partnerstva ERA4Health v rámci Horizon Europe a do co-fund výziev vyhlásených konzorciom ERA4Health. Na záver informoval o výsledkoch hodnotenia návrhov projektov v rámci výzvy ERA-NET NEURON Call for transnational research projects 2022 Cerebrovascular Diseases including Small Vessels and Brain Barriers Dysfunction. Finančnú podporu vo výške 40 000 Eur/rok získal projekt prof. A. D. Adameovej z CEM SAV, v. v. i.

P SAV schválilo zahraničnú cestu predsedu SAV P. Šajgalíka do Japonska v termíne od 14. 11. 2022 na 10 dní, kde navštívi National Institute of Advanced Industrial Science and Technology (AIST) s cieľom nadviazať spoluprácu.

O úspore vo výške 350 000 Eur na štipendiách doktorandov informovala Ľ. Lacinová a P SAV bol následne schválený návrh týkajúci sa pridelenia paušálnej odmeny vo výške 300 Eur pre všetkých doktorandov s výnimkou tých, ktorí boli prijatí v akademickom roku 2022/2023. Riaditelia budú

zároveň vyzvaní, aby do 7. 11. 2022 nahlásili reálnu potrebu finančných prostriedkov pre doktorandov do konca roka 2022.

V ďalšom bode Ľ. Lacinová predstavila Zásady SAV na poskytovanie finančných prostriedkov dennej formy doktorandského štúdia z centrálnych zdrojov (Zásady), v rámci ktorých dochádza ku zmene výpočtu kvót pre prijatie doktorandov. Z. Sulová z Rady riaditeľov v rámci diskusie poďakovala Ľ. Lacinovej za podané vysvetlenia k Zásadám a potvrdila, že výbor RR tento návrh plne podporuje. Ľ. Lacinová zároveň doplnila, že sa začínajú uplatňovať sankcie, ak doktorandi nespĺnili kritériá kvality. Rozsiahla diskusia sa týkala najmä novej stupnice pri pridelovaní kvót. Podľa M. Radvanského je takéto nastavenie nespravodlivé pre malé ústavy a vkladanie výnimiek hneď do zásad (aj organizácia s počtom školiteľov menším ako 7 má nárok na 1 doktoranda) nepovažuje za vhodné. Riešenie vidí v inom nastavení stupnice (napr. do 7 potenciálnych školiteľov – 1 doktorand, do 14 – 2 doktorandi atď.; pripravených bolo viac modelov). Takéto nastavenie stupnice by však podľa Ľ. Lacinovej znamenalo aj potrebu zvýšiť finančné prostriedky na doktorandov, čo nie je možné. P. Šajgalík reagoval, že nie je dobré prispôbovať pravidlá potrebám malých ústavov. Fungovať by to malo skôr opačne. Ako ďalej doplnil J. Koppel, uvedená stupnica bola nastavená takto aj z dôvodu, aby bol väčší manévrovací priestor v prípade vzniku ojedinelých situácií a možnosti udeľovať v týchto prípadoch výnimky. T. Hromádka okrem iného doplnil, že výnimky by sa mali udeľovať najmä v prípadoch, že počet školiteľov aspoň približne dosahuje požadovanú kvantitu. Po rozsiahlej diskusii k tomuto bodu P SAV schválilo Zásady s pripomienkami technického charakteru.

Ľ. Lacinová informovala o žiadosti FÚ SAV, v. v. i. o schválenie garanta SAV pre doktorandské štúdium v študijnom odbore 13. Fyzika – Mgr. Andreja Gendiara, PhD., z dôvodu rezignácie M. Venharta z tejto pozície, ktorú P SAV vzalo na vedomie a žiadosť na vymenovanie nového garanta schválilo.

P SAV schválilo návrhy na udelenie cien a vyznamenaní prednesené P. Šajgalíkom: Cenu SAV za budovanie infraštruktúry pre vedu pracovnej skupine „Biochémia a štruktúra proteínov“ pod vedením Ing. Evy Kutejovej, DrSc.; Čestnú plaketu SAV Juraja Hronca za zásluhy v matematických vedách prof. Antonioví Di Nola, PhD.; Čestnú plaketu Dionýza Štúra za zásluhy v prírodných vedách prof. Ing. Viktorovi Milatovi, DrSc.; Čestnú plaketu SAV Dionýza Blaškoviča za zásluhy v biologických vedách Ing. Eve Kutejovej, DrSc.; Čestnú plaketu SAV Ľudovíta Štúra za zásluhy v humanitných a spoločenských vedách prof. PhDr. Márii Kusej, CSc.

R. Karul oboznámil členov predsedníctva so stanoviskom Komise pro etiku vědecké práce AV ČR k podnetu vedenia Filozofického ústavu AV ČR k prešetreniu niektorých vedeckých aktivít doc. PhDr. Marka Hrubca, Ph.D., ktorý je zároveň členom Hodnotiacej komisie Programu SASPRO 2. Podnet sa týkal predovšetkým aktivít M. Hrubca v China-CEE Institute, jeho mediálnych vystúpení a publikačných výstupov, hlavne publikácie Global China: Opening Up and the Belt and Road Initiative (Peking, 2021). K porušeniu Etického kódexu podľa komisie došlo hlavne pri vyššie spomínanej publikácii hneď niekoľkými spôsobmi (publikovanie eticky pochybným spôsobom s využitím eticky pochybnej platformy, neinformovanie vedenia ústavu o vydaní publikácie, neinformovanie autorov kapitol o podmienkach publikácie). Na základe stanoviska komisie P SAV schválilo stanovisko k členstvu M. Hrubca v Hodnotiacej komisii Programu SASPRO 2 a vyzýva ho, aby sám zvážil ďalšie kroky a vzdal sa svojho členstva v komisii. R. Karul tiež informoval, že ak sa M. Hrubec členstva vzdá, Filozofický ústav SAV, v. v. i. je pripravený nominovať nového člena hodnotiacej komisie, keďže aj M. Hrubec bol nominovaný týmto ústavom. Okrem iného dodal, že členstvo M. Hrubca v hodnotiacej komisii programu MOREPRO bude vyriešené plánovanou zmenou štatútu.

O návrhu na vypísanie výberového konania na obsadenie funkcie vedúceho organizačnej zložky – Ústav experimentálnej farmakológie a toxikológie Centra experimentálnej medicíny SAV, v. v. i. a organizačných zložiek Ústav dejín umenia a Ústav divadelnej a filmovej vedy Centra vied o umení SAV, v. v. i. informoval predseda SAV P. Šajgalík. Za predsedov výberových komisií boli vymenovaní K. Marhold v prípade ÚEFaT CEM SAV, v. v. i. a M. Morovics v prípade ÚDU a ÚDaFV CVU SAV, v. v. i.

Zasadnutie P SAV pokračovalo vypočutím kandidáta na funkciu riaditeľa Ústavu politických vied SAV, v. v. i. J. Marušiaka, ktorý bol odporučený P SAV na základe výsledku výberovej komisie. J. Marušiak bol po krátkej diskusii a na základe tajného hlasovania členov predsedníctva jednomyseľne schválený za riaditeľa ÚPV SAV, v. v. i. s účinnosťou od 1. 11. 2022 na obdobie 5 rokov.

Návrh Smernice o vydávaní knižných publikácií vo VEDE, vydavateľstve SAV predniesol M. Morovics, ktorý hneď v úvode uviedol, že do nej zapracoval zaslané pripomienky. Spomenul, že recenzenti publikácie budú vychádzať z návrhov VR organizácie. R. Karul vyslovil pripomienku, že je dôležité, aby autor nepoznal recenzentov svojej knihy a Ľ. Lacinová dala návrh na doplnenie bodu 4 v čl. 4 smernice v zmysle, aby žiadny recenzent nebol pracovníkom spoluvydavateľskej organizácie alebo riešiteľom spoločného vedeckého projektu s ktorýmkoľvek členom autorského kolektívu. P SAV smernicu schválilo s pripomienkami.

V rámci dislokačných opatrení boli predsedníctvom schválené všetky predložené návrhy ÚEL SAV, v. v. i. a ÚI SAV, v. v. i. na uzatvorenie nájomných zmlúv s v návrhu uvedenými inštitúciami.

V bode Rôzne odzneli organizačné pokyny k popoludňajšiemu neformálnemu stretnutiu P SAV so zamestnancami ústavov SAV (a ich deťmi), k podujatiu ESET SCIENCES AWARD, kde má aj SAV svoje zastúpenie v podobe nominácie S. Pastorekovej, ako aj k diskusii s nobelistkou Adou Yonath, ktorú bude moderovať T. Hromádka. T. Hromádka navrhol, aby správu o stave akadémie dostala na vedomie aj verejnosť (napr. cez verejný prenos). P. Samuely informoval o prebiehu akreditácie, hodnotení VER a návrhu nového hodnotenia, ktoré mu predstavil M. Kanovský z MŠVVaŠ SR. P. Šajgalík doplnil, že hodnotiace protokoly budú podpísané šéfkou metapanelu M. Makarowovou v decembri 2022 a P SAV by ich malo mať k dispozícii 13. 12. 2022. Informoval tiež o záverečnom stretnutí s metapanelom v Smoleniciach. Členovia predsedníctva sa v závere dohodli na najbližšom zasadnutí, ktoré bude 10. 11. 2022 a na decembrovom zasadnutí dňa 15. 12. 2022.

K bodu 5

Členovia výboru snemu prerokovali prípravu zasadnutia Snemu SAV, ktoré sa bude konať 24. 11. 2022 o 10:30 hod. prezenčnou formou. Výbor schválil pozvanie riaditeľov ústavov. Výbor sa dohodol na prijímaní pripomienok k Návrhu postupu rozdelenia miezd v. v. i. do 16. 11. 2022, pred zasadaním výboru ich zosumarizuje V. Hvozdičková.

K bodu 6

V rámci diskusie členovia výboru navrhli, aby jednotliví členovia P SAV urobili odpočet programového vyhlásenia (každý za svoju agendu), možným termínom by mohlo byť jar/leto 2023, kedy uplynie polovica funkčného obdobia aktuálneho P SAV. Diskutovalo sa o prípadnej úprave článku o zohľadňovaní viacnásobných autorských podielov v znení, ako bolo schválené na poslednom zasadnutí snemu v rámci zásad výkonového financovania vedeckých organizácií SAV. Podľa A. Doktorovej schválené znenie nezodpovedá jej pôvodnému návrhu a je komplikovane vykonateľné.

Výbor snemu sa dohodol, že osloví jednotlivých podpredsedov oddelení vied s cieľom zistiť, či je na každom oddelení jasná interpretácia tohto odseku a či nevidia problém v jeho realizácii.

Najbližšie zasadnutie výboru snemu sa uskutoční 21. 11. 2022 o 13:00 hod. Na zasadnutí P SAV dňa 10. 11. 2022 sa spolu s predsedom snemu R. Passiom zúčastní K. Gmucová.

Výbor súhlasil s vrátením nevyčerpaných prostriedkov určených na výdavky snemu na rok 2022 späť do centrálnych zdrojov. Čerpanie financií je z dôvodu organizovania videokonferenčných zasadnutí snemu výrazne nižšie.

K bodu 7

Predseda snemu poďakoval prítomným členkám a členom výboru za účasť a rokovanie o 16:10 hod. ukončil.

V Bratislave 4. novembra 2022

Zapísala: A. Kalistová

Overil: Ľ. Kľučár

Radoslav Passia
predseda Snemu SAV